Seminar on Speech and Language Technology Tools

Szeged, 19 October 2018

Gyermeknyelvi korpuszok

Beszéd és Nyelvelemző Szoftverek
Szeged 2018

Babarczy Anna

- CHILES nemzetközi spontánbeszéd és történetmesélés korpusz (Brian MacWhinney, Carnegie Mellon)

- MONYEK magyar irányított interjú és történetmesélés korpusz (Mátyus Kinga, MTA Nyelvtudományi Intézet)

- GABI gyereknyelvi beszédadatbázis és információtár (Bóna Judit, ELTE)

CHILDES

- Child Language Data Exchange System, 1984!
- Újabban a TalkBank projekt része (nyelvtanulás és felnőtt beszélgetés)
- Részei: adatbázis + elemző eszközök
- Szabad hozzáférésű - hivatkozni illik az adatgyújtő megadott cikkére
- Bárki beküldheti a saját adatait feltéve hogy a CHILDES formátumát követi

Adatbázis

- Etikai megfontolások: Az átiratok aninimizálva vannak - tulajdonnevek törölve

- Online, letölthető
    - A letölthető adatbázisban találhatók a hivatkozandó cikkek

- Sajátos kategorizálás:
  Celtic, Chinese, Clinical … French, Frogs, German…

- Magyar anyag az Other kategóriában

A Frog Story

Frog, where are you (Mercer Mayer, 1969

Átirat + hang/videó

- Beszéd átirata a CHILDES saját formátumában: CHAT
- Néhol az átirathoz audio vagy video van linkelve
- Vagy nincs belinkelve, és a több részből álló hanganyaghoz van egy dummy file

CHAT

@Loc: Other/Hungarian/Reger/021126.cha
1 @PID: 11312/c-00027779-1
2 @Begin
3 @Languages: hun
4 @Participants:CHI Target_Child , MOM Mother , SIS Orsi Sister
5 @ID: hun|Reger|CHI|2;11.26||||Target_Child|||
6 @ID: hun|Reger|MOM|||||Mother|||
7 @ID: hun|Reger|SIS|||||Sister|||
8 @Media: 021126, audio, unlinked
9 @Date: 12-SEP-1993
10 @Tape Location: Tape XXI , Side B. 000.
11 @Transcriber: Szilvia Papp.
12 @Situation: Mother and Miki talking while a baby is crying in the background.
13 @Comment: No original transcription for this.
14 *MOM: <dehúznak> [?] Miki .
15 *CHI: hát jó piac .
16 *MOM: aztán ?
17 *CHI: aztán bú [//] vagy hadd dugjak már ide [//] csigabigát .
18 *MOM: igen , aztán ?
19 *CHI: kagylót .
20 *MOM: kagylot is ad ?
21 *CHI: igen (.) előt !

697 @End

CHAT tierek

- Fő tier: *CHI: Gyerek mondata, egy mondat egy sor.
- Altierek: %nev: A fő tierhez tartozó kódok
  - A %mor tier: automatikus morfológiai elemzés a CHILDES morfológiai rendszere szerint
  - A %gra tier: automatikus grammatikai elemzés a CHILES nyelvtana szerint - spanyol példa
  - Ezek sajnos a magyarra nem használhatók
  - De bármilyen tier-t ki lehet találni magáncélokra

CLAN

- Átírást segítő “szövegszerkesztő”
  - offline működés
  - letölthető Windows, Mac, Unix verzió
- Egy sor elemzőprogram

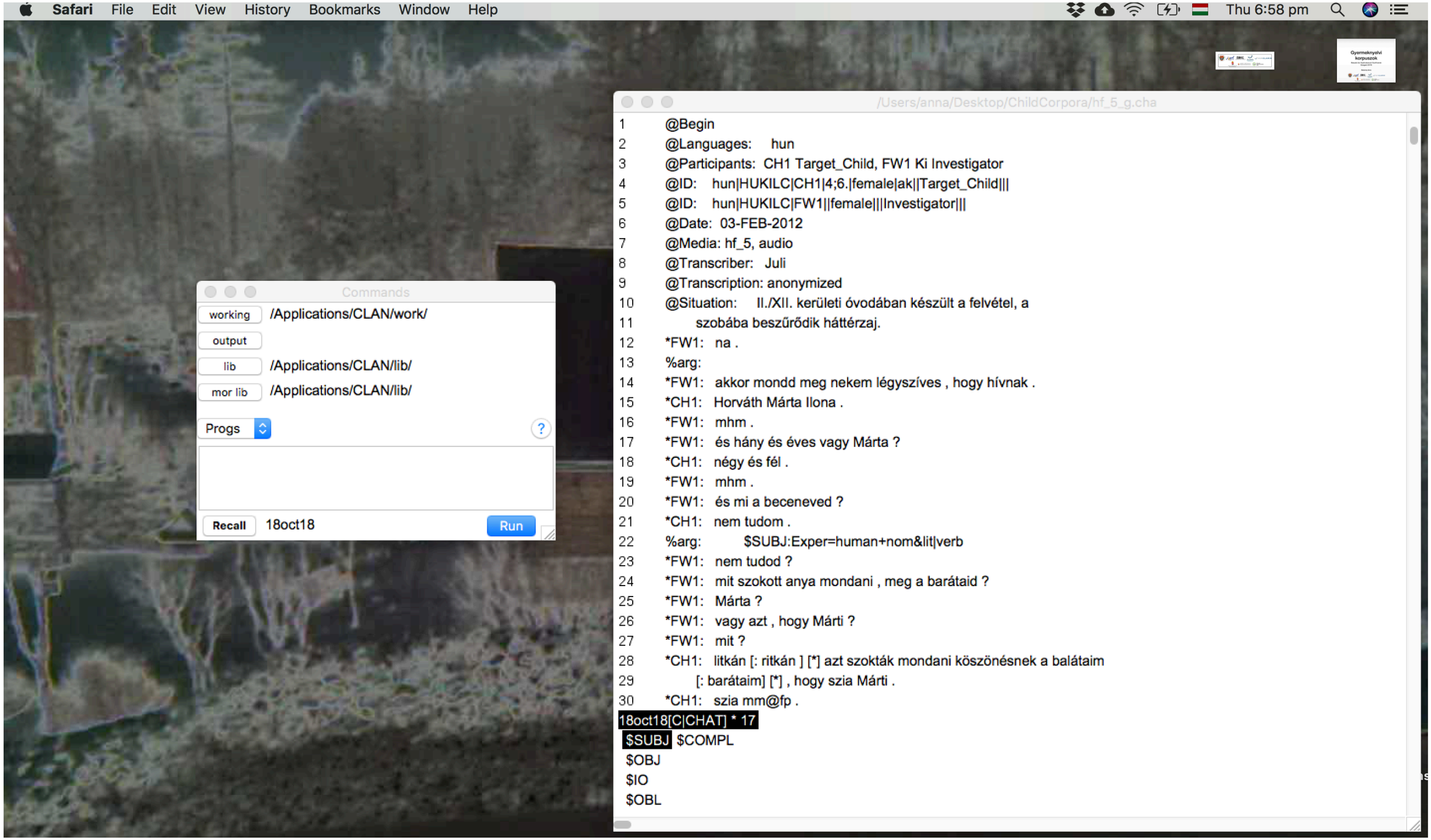
Safari File Edit View History Bookmarks Window Help
Thu 6:58 pm
Commands
working /Applications/CLAN/work/
output
lib /Applications/CLAN/lib/
mor lib /Applications/CLAN/lib/
Progs
Recall 18oct18
Run
/Users/anna/Desktop/ChildCorpora/hf_5_g.cha
1 @Begin
2 @Languages: hun
3 @Participants: CH1 Target_Child, FW1 Ki Investigator
4 @ID: hun|HUKILC|CH1|4;6.|female|ak||Target_Child|||
5 @ID: hun|HUKILC|FW1||female|||Investigator|||
6 @Date: 03-FEB-2012
7 @Media: hf_5, audio
8 @Transcriber: Juli
9 @Transcription: anonymized
10 @Situation: II./XII. kerületi óvodában készült a felvétel, a
11 szobába beszűrődik háttérzaj.
12 *FW1: na .
13 %arg:
14 *FW1: akkor mondd meg nekem légyszíves , hogy hívnak .
15 *CH1: Horváth Márta Ilona .
16 *FW1: mhm .
17 *FW1: és hány és éves vagy Márta ?
18 *CH1: négy és fél .
19 *FW1: mhm .
20 *FW1: és mi a beceneved ?
21 *CH1: nem tudom .
22 %arg: $SUBJ:Exper=human+nom&lit|verb
23 *FW1: nem tudod ?
24 *FW1: mit szokott anya mondani , meg a barátaid ?
25 *FW1: Márta ?
26 *FW1: vagy azt , hogy Márti ?
27 *FW1: mit ?
28 *CH1: litkán [: ritkán] [*] azt szokták mondani köszönésnek a balátaim
29 [: barátaim] [*] , hogy szia Márti .
30 *CH1: szia mm@fp .
18oct18[C|CHAT] * 17
$SUBJ $COMPL
$OBJ
$IO
$OBL

CLAN

CLAN

- CHAT mode:
  - Tierekkel segíti az átírást
  - CHAT szintaxist ellenőrzi a depfile.cut file-ban megadott szabályok alapján
- Sonic mode: Segít szinkronizálni az átírást és hangot/videót.
- Coder mode:
  - Kódolást egyszerűsíti. Külön file-ban elmentett, hierarchikusan rendezett kódrendszert hív be.

Elemző programok

- Cmd/ Ctrl d a CLAN-ból vagy a neten is használható
- Working directory: az adatok mappája
- Lib: a CLAN .cut file-ok
- Progs: a különböző elemzőprogramok (freq, kwal, maxwd, mlu)

név - segítség

név +t*BESZÉLŐ +t%altier +s”string” fileok*.cha

Egyéb: LuCiD toolkit

- CHILDES Browser: Célirányos keresés korpuszméret és kor szerint

- CHILDES Generator: megbecsüli egy kifejezést követő szavak valószínűségét a korpusz alapján

- Distributional Word Classification: klaszterekbe rendez szavakat a disztribúciós tulajdonságaik szerint (milyen szavakkal fordulnak elő)